

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in ponedeljka ob 5 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vs dopis naj se pošilja uredništvu lista. Nefrančni plačila se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Odeina. Listnik: hromosni list „Edinost“. — Tisk: tiskarna „Edinost“, vpisane sadrže s omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-08.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24—
za pol leta 12—
za tri mesece 6—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5-20
za pol leta 2-60

VEČERNA EDINOST

Posamezne številke se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre. Širokosti ene kolone: Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vln. Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5— vsaka nadaljnja vrsta 1—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev. Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročniki in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštneizdatni račun št. 841.652.

Naše umikanje v srednji Galiciji ni prisilno.

Nova grupiranja na Poljskem in v Galiciji.

DUNAJ, 11. (Cenz.) Na Poljskem so Rusi izgubili stik z nemškimi četami. Tajnost novega grupiranja se je torej posredila popolnoma. Vsi poizkusi sovražnikov, da bi prodrl čez Wartho, da se pouče o razmerah za reko, so se ponesrečili dosej.

V srednji Galiciji se vrše operacije po načrtu. Namen nove grupacije je, da se naše in v neposrednem stiku z njimi se nahajajoče čete zbera v zadaj ležečem ozemlju v svrhu novih operacij. Srednja Galicija je bila že enkrat izpraznjena. Po prvi umeknitvi naših moči je sledila ponovna ofenziva, ki je dovela do osvoboditve Przemysla. Čete so se bojevale tako sijajno, da se je posrečilo sovražnika zadržati več nego štiri tedne.

Przemysl je sedaj zopet obkrojen. Moramo biti prepričani, da trdnjava tudi sedaj izpolni svojo dolžnost. Przemysl se bo najbrž uveljavil zelo uspešno, ker so tamkaj vezane zelo močne ruske sile.

V srednji Galiciji so nam doslej sledile tri ruske armade. Prva je prodrla preko dolnje Visloke domnevno v ozemlje na obeh straneh Tarnovega, druga preko Rzeszowega v smeri proti Jaslu, tretja pa v ozemlje Sanok-Lisko. Kakor se najbrž kmalu pokaže, je položaj naše armade zelo dober. — (»Tagespost«).

Francozi v Adriji.

RIM, 11. (Cenz.) Kakor poročajo iz Bara, se baje pripravlja energična akcija francoskega brodograditelja proti Kotoru.

RIM, 11. (Cenz.) »Popolo Romano« javlja z dne 8. t. m.: Tudi zadnja akcija proti Kotoru operirajočega francoskega brodograditelja je bila brezuspešna. V splošnem francosko brodogradništvo ni imelo proti Avstro-Ogrski onega uspeha, ki ga je pričakovalo pred dvema mesecema po svoji številni premoči. — (»Tagespost«).

Položaj na nemško-ruskih bojiščih.

BEROLIN, 10. (Cenz.) O položaju na Vzhodu piše major Morath v »Berliner Tageblattu«: Operacije na Poljskem se niso zaključile. Zato ne more nihče zahtevati od vrhovnega armadnega poveljništva, da bi na široko pojasnjevalo javnosti, kam korakajo naše čete in kje se zopet upro sovražniku. Tudi vrhovno armadno vodstvo naših zaveznikov je, kar se tiče poročil s tega bojišča, zelo molčeče. Obe armadi delata po skupnem načrtu in nam tedaj, ko po objavitvi gibanj v časopisju ne bo mogla več nastati nikakršna škoda, gotovo pojasniti vse. Da bi počasi sledeča ruska glavna armada v svoji masi stopila na nemška tla, se ni treba bati.

Naša vzhodna armada ni pobita, se je preje ojačila nego oslabela in ustavi rusko prodiranje. Z ozirom na razsežnost meje, ki jo je treba braniti, pa ni izključeno, da jezdijo močnejše sovražne kavalerijske patrulje okoli kril naše armade in prihajajo neovirano čez mejo, da se od tam pouče o položaju. Kaj je treba početi proti tej nevarnosti, se gotovo naznani.

Naša severovzhodna armada je dosegla znaten uspeh. Ni se samo uprla močnim ruskim silam, temveč jih je tudi odbila tako, da jih je bilo 4000 ujetih in pridobljenega veliko vojnega plena. Težke izgube pač najbolj prisilijo use, da se za sedaj umaknejo. Nevarnost za Vzhodno Prusko, da bi ponovno videla globoko v svojem ozemlju ruske armade, je potemtakem znatno zmanjšana. Tega uspeha naše severovzhodne armade ne moremo nikakor ceniti dovolj visoko, ker bo brezdomno vplival na rusko ofenzivo proti nam in na Poljskem.

Wysztysko jezero je na vzhodnopruskem ozemlju in teče skoznje reka Tissa. Dolgo je osem kilometrov, široko štiri kilometre. Znano je kot najmrzljiva točka severonemške ravnine.

S francosko-belgijskega bojišča.

BEROLIN, 11. (Cenz.) Iz Amsterdama poročajo »Berliner Tageblattu«: »Daily Chronicle« je poročal včeraj, da je sedaj brezdomno, da je nastopila v položaju na zapadu definitivna izprememba.

HANNOVER, 11. (Cenz.) »Hannoverscher Courier« poroča iz Haaga: »Times« piše, da se prihodnje dni prične velikanska bitka pri Lillu. Mesto je že zelo trpečo po obstreljevanju. Očividno se Nemci, kot izhaja iz obsežnih letalskih poizvedovanj, pripravljajo na predor, ki je nameravan v največjem obsegu.

Ponovna ofenziva Nemcev pri Verdunu, Reimsu in Soissonu, naj bi očividno vezala pozor-

nost zaveznikov in prepričala, da tudi oni na poseben način koncentrirajo svoje čete.

KRISTIANIA, 11. (Cenz.) Iz Londona brzojavljajo »Morgenbladet«: Po semkaj prispelih vesteh prihajajo velike množine svežih ojačenih novih nemških čet iz Nemčije v Belgijo. Napadi med Ypernom in Arrasom se nadaljujejo. Ypern gori.

Sodba nekemu francoskemu staremu generalu o stalinu zaveznikov.

BORDEAUX 11. (Kor.) Neki general rezervnega kadra, ki se zbog svoje starosti ne more vdeležiti vojnih akcij se je izrazil proti nekemu poročevalcu tako-le:

Zadeva stoji za zaveznike dozdevno izvrstno. Nemci se zelo trudijo in treba je priznati njih hrabrost in sposobnost. Oni ojačujejo boreče se enote in postavljajo nove armadne zbornice, od katerih porabljajo večje dele v Belgiji in severni Franciji. — predno je pripomniti, da francosko-angleške vojske vzdržujejo te nave in da teh niso samo vzdržale, temveč da se je njih stanje zdaj zboljšalo že en mesec sem.

— Nemški listi pripovedujejo, da hočejo iti Nemci v Dünkirchen, Calais in Bulogne, da bi od tamkaj zasedli Angleško. Recite le glasno, je pripomnil general, to je navadni bluf. Najprej jih moramo pustiti priti sem in ravno tako morajo tudi naši zvesti zavezniki najprej pustiti, da zasedejo njih ozemlje. Brezdomno bo posest Dünkirchena, Calaisa in Bulogne nudil Nemcem skrivališče za njih podmorske čolne. — V Calaisu postavljene baterije bi ovirale porabo morskoe ožine po francosko-angleški mornarici. To bi bilo za sovražnika velike vrednosti, ali kako naj poskusijo Nemci izkrcavanje, dokler Angleži kot gospodarji morja potapljaljo transportne ladje. In s katerimi močmi naj to poskusijo, ako že komaj zadržujejo francosko-angleške vojske in se morajo umikati pred Rusi. Angleži pojmi, da je za angleško obrambo najboljšo sredstvo, da zopet zavzamejo belgijsko obrežje z Antwerpenom. Da se pa Belgija zopet osvoji, je treba premagati Nemce. Na kontinentu se torej dovoli osoda Anglije. General je zaključil: Potrpi, stvar napreduje sicer počasi ali sigurno.

Obsedno stanje na Nizozemskem.

AMSTERDAM, 11. (Kor.) Kakor poroča časopisje, se je obsedno stanje razširilo na province Friesland in Groningen.

Portugalski poslanik odšel iz Bruslja.

BRUSELJ, 11. (Kor.) »La Belgique« poroča, da je portugalski poslanik odšel iz Bruslja v Havre. Zastopstvo portugalskih interesov je prevzel braziljanski poslanik.

Po uničenju križarke »Emden«.

LONDON, 11. (Kor.) Uradno poročilo Reuterjevega urada pravi: Kapitan male križarke »Emden«, pl. Müller in pomorski poročnik Fran Josip princ Hohenzollernski sta oba ujeta in nista ranjena. Izgube križarke »Emden« znašajo 200 mrtvih in 30 ranjenih. Admirališče je odredilo, da se morajo preostali križarke »Emden« izkazovati vse vojaške časti in da kapitan in častniki obdrže sablje.

K zaplenitvi parnika »Vaterland«.

ROTTERDAM, 11. (Kor.) Iz Newyorka poročajo k zaplenitvi parnika »Vaterland« še, da se je položila na sodišču varščina v zelo nizkem od Angležev zahtevanem znesku, da se reši zadeva.

Kdaj bo strta nemška odpornost?

KOPENHAGEN 11. (Kor.) Iz Londona se poroča: Neki odlični francoski oficir je izjavil nekemu korespondentu »Daily Maila«, da se ne more računati na hitro končanje vojne. Seje v l. 1916 se upa, da bo strta nemška odpornost.

Japonska torpedovka se potopila.

TOKIO 11. (Reuterjevo poročilo). Neka japonska torpedovka, ki je pred Klaučavom iskala mine, se je potopila. Večina posadke se je rešila.

Državno vojno posojilo.

DUNAJ 12. (Kor.) Vsi listi pozivljajo na podpisovanje vojnega posojila ter apelirajo na požrtvovalnost skupnega prebivalstva. Nikdo se ne sme izključati, kajti podpisovanje vojnega posojila je v patriotično dolžnost. Vsak posamičnik se mora udeležiti tega dela v obrambo domovine. — Najbolj nadobudnega pomena za vspeh posojila bo brezdomno dejstvo, da se je cesar zglasil kot prvi podpisaneec v listi toliko avstrijskega, kolikor ogrskega posojila.

Listi kažejo na veliki vspeh nemškega vojnega posojila ter izrekajo uverjenje, da ob slični požrtvovalnosti v Avstriji ni dvomiti na vspehu posojila.

Listi opozarjajo na velike koristi vojnega posojila, ki se ima emitirati, posebno pa na kratko dospelost in nenavadno veliko obrestovanje. Listi naglašajo, da se vojno posojilo odlikuje z največjo možno varnostjo in uživa tudi pupilarno varnost. Po ustanovi rentne hranilne blagajne je dana prilika tudi najmanjemu štedilcu, da v patriotičnem uveljavljanju služi visokemu smotru vojnega posojila.

»Fremdenblatt« piše: Najmočnejši argument v prilog viharnemu favoriziranju novega posojila je v imenu »vojno posojilo«. Podobno navdušenje in požrtvovalnost, ki sta začrtani v uresničenje velikanskega cilja te strašne vojne, morata priti do veljave, ker gre za financiranje vojne. Ta okolnost daja posojilu pravo popularnost. Povsod v mestu in na deželi, bodo tekmovali, da se doseže pričakovani sijajni rezultat.

BUDIMPEŠTA, 11. (Kor.) Podpisovanje vojnega posojila se je pričelo tu in na deželi. Udeležba vseh slojev je zelo živahna.

Cesar odredi podpis izdatnih zneskov za vojno posojilo.

DUNAJ 11. (Kor.) List »Korrespondenz Wilhelm« javlja: Cesar je odredi podpis precejšnih svot za vojno posojilo toliko v Avstriji kot na Ogrskem iz svojih privatnih sredstev.

Razglas avstro-ogrskih banke o notni banki in vojnem posojilu.

DUNAJ 11. (Kor.) Avstro-ogrška banka priobčuje naslednji razglas: Notna banka in vojna posojila. Kakor je bilo objavljeno že svoječasnno ob priliki razglasenja zadnje seje generalnega sveta avstro-ogrskih banke, je sklenil generalni svet, da dovoli proti vlogi obligacij vojnih posojil odnosno njihovih intermedijarnih listin posojila proti vsakokratnim krajevnim eskomptnim obrestnim meram. Posojilo se dovoli v znesku 75% nominalne vrednosti tite. Znižana obrestna mera ostane v veljavi še v naprej, najmanj pa še eno leto, računaje od zadnjega uplačilnega roka vojnega posojila. — Nadalje je sklenila banka, da bo računala od lombardo-posojil, ki se vzamejo dokazano v svrhu vplačanja na vojno posojilo, samo vsakokratne v eskomptnem poslovanju banke ve ljavne obresti.

Prestolni govor velike vojvodinje luksemburške.

LUXEMBURG 11. (Kor.) V rednem zasedanju zbornice je imela velika vojvodinja Marija Adelajda prestolni govor, med katerim je rekla med drugim: Vsi smo vznemirjeni od grozovitosti krvave vojne, v kateri se mesarijo naši sosedi. Naša nevtalnost se je kršila. Jaz in vlada smo se podvzvali, da protestiramo in da ta protest naznanimo garancijskim silam. Zahvaljujem se prebivalstvu za korektno postopanje, vsled katerega so izostali neljubi dogodki. Sredi med dogodki, kjer sosedni narodi delajo hrabrostne čudeže za veličino in srečo svoje domovine, se hočemo zavzeti tudi mi za domovino. Bog naj obvaruje našo ljubo domovino! Besedam velike vojvodinje je sledilo burno odobravanje.

Prebivalstvo!

Potekli so trije meseci vojne. Med tem, ko so se naši očete, bratje in sinovi hrabro vojskovali proti sovražnikom, smo mi, ki smo ostali doma, skrbeli, da delo na polju in doma, v obrti in trgovini ne zaostane. Manje delavnih moči je bilo na razpolago, kakor druga leta, zato smo morali mi, ki smo ostali, delati tem bolj. Danes lahko rečemo, da smo prve tri mesece, odkar se je vojna začela, tudi mi doma svoje delo dobro opravili, tako kmetovalec na polju, kakor tudi vsak obrtnik v svoji obrti. Plačilo za naše delo ni izostalo. Sicer ni prišlo med ljudstvo toliko denarja, kakor druga leta, a nekaj lepih dohodkov je bilo vendarle in jih bo, tako upamo, v bodoče še več, ko svoje pridelke pametno spravimo v denar.

Ako pa smo vkljub vojni spravili že lepe denarje skupaj, moramo vendarle misliti na bodočnost, misliti moramo na to, da utegnejo nastati še slabši časi. Gotovo je, da naš presvitli cesar pokliče še mnogo naših fantov in mož pod orožje. S tem odide zopet veliko takih, ki so nam pomagali služiti kruh. Ravno tako pa je gotovo, da

po zimi in na prihodnjo spomlad nikjer ne bo toliko dohodkov, kolikor jih je bilo sedaj v jeseni, ko smo spravljali pridelke v denar. Potrebno je radi tega, da ta denar, ki ga spravimo sedaj v jesen skupaj, pametno obrnemo in skrbimo s tem za bodočnost.

Pred vsem naj bi v teh resnih časih nihče ne izdal niti vinarja po nepotrebnem. Na zabave menda nihče ne bo mislil; varujete pa se tudi nepotrebnih izdatkov za pijačo, pred vsem za žganje, varujete se izdatkov za razne igre, varujete se izdatkov za vsako nepotrebno stvar. Vsak, ki teh nauk ne bo poslušal, bo sam kriv, ako bo pozneje trpel pomanjkanje in ako pride morebiti celo ob domačijo. Časi so resni! Porabite denar za davke, plačajte obresti od dolgov, plačajte dolgeve, v kolikor to zahtevajo postave, ostanek denarja pa varno naložite v svoje posojilnice, sedaj pa ste se sami lahko prepričali, da vaš denar nikjer ni tako dobro naložen, kakor ravno v posojilnicah, ki jih vodijo od vas samih izvoljeni mošje. Ljudstvo! Posojilnice so tvoja last; ako jim zaupaš, zaupaš samemu sebi, zaupaš v svojo lastno moč.

Svariti ljudi pred skrivanjem denarja danes že skoraj nikjer ni več treba. Ljudje so se spametovali, ko so videli, kolikokrat je zakopan ali skrit denar bil ukraden, kolikokrat je zgorel ali šel na drug način v izgubo. Če pa se še kaj najde take ljudi, potem jih poučite vi pametnejši, da ni denar nikjer tako na varnem, kakor v naših ljudskih posojilnicah, za katere jamči poštenost in premoženje vsega ljudstva!

Naša skrb za zbiranje denarja pa vendar ne sme iti tako daleč, da bi vsled tega na drugi strani zopet trpeli škodo. To velja v prvi vrsti za kmetovalce. Čisto napadno bi bilo, ako bi kmetovalci v preveliki skrbni za denar razprodali vse svoje pridelke in vso svojo živino. Obrzite si vsega toliko, da bodete vso zimo imeli sami živež in da vam ostane še toliko, da bodete prihodnjo pomlad zopet lahko zasjali in zasadili svoja polja ter živinorejo vzdržali vsaj v istem obsegu, kakor je bila doslej. Šele ono, kar ostane čez to mero, se sme prodati. Kdor bi delal drugače, si bo nahuje škodoval, ker se ne ve, po kakih cenah bomo na pomlad kupovali zrnje za setev in drugo, kar je za obdelovanje kmetijstva potrebno. Sploh ne vemo, če se bo teh potrebščin vobče dalo na pomlad kupiti. Gospodarimo torej pravčasno pametno in previdno!

H koncu povdarjamo, da mora v teh resnih časih iti sosed sosedu na roko. Medsebojno si pomagajte pri delu, opustite medsebojno vsake prepire, opustite nepotrebno pravdanje, ki ljudstvu po nekaterih krajih požira cela premoženja! Bodite trezni in varčni! Bodite složni in se držite stanovskih gospodarskih društev, posebno pa zadrug, ki vam bodo v sili zmiraj rade šle na roko z nasveti in dejanskostjo.

CELJE, dne 24. oktobra 1914.

ZADRUŽNA ZVEZA V CELJU, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Dr. Anton Božič, predsednik.
Anton Mirnik, član načelstva.
Milos Stibler, tajnik.

Sličice iz vojne.

Vojne — mačke. O uporabi člov v nemški vojski se je že mnogo pisalo, ali o uporabi mačk bo redkokomu kaj znano. Tudi mačke vrše v nemški vojski važno nalogo. V vsakem skladišču inajo vojaških mačk, ki love miši in podgane. Te mačke nosijo okoli vratu trake z oznacbo »K. M. K.« (Kaiserliche Magazinskatz). V proračunu sta postavljena po 2 kroni za vzdrževanje vsake teh čuvaric moke in drugega vojaškega živeža.

Čudna sreča. »Arbeiter Zeitung« priobčuje sledeče pismo, ki je bilo pisano 18. oktobra na ruskem Poljskem in ki ga je priobčila hamburška »Echo«. Pismo se glasi: Ljubi brat! Tu se vrši zopet velika bitka. Zanimanje ja vojno in zmago zadušuje vse drugo, ker si vsak želi domov. Zima se bliža in tu postaja neznosno. Dež in mraz. Naša bivaljšča, zgrajena iz lesa in prsti ne drže popolnoma vode. Manjka nam strošne pločevine. Podnevi in ponoči potrebujemo sveče in užigalice. Vse te male nevedčnosti tega življenja prvotnega človeka se kopijo in človek postaja zaradi njih sčasoma bolan in čemeran. Vse je v laž. Jaz sem sam v ostalem precej spreten ter prenašam več nego more prenesti najtrdnjejši delavec. In tako se mi godi še razmeroma dobro, ko imam vedno denar in dobivam razna ljuba darila iz Hamburga, toda splošni usodi se človek tralno le ne

